

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LKP OGRES RAJONA KOMITEJA

FONDS N° PA - 4140

APRAKSTI NN° 47 - 64,01

1947 - 1965, 1983 - 1991 *e. g.*

VĒSTURISKĀS IZZĪNAS -

1950 - 1991 *e. g.*

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
OGRES RAJONA KOMITEJA

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

PA-4140. f.

1950.g.-1963.g.

1964.g.-1987.g.

Ar VK(b)P 1949.g. 24. decembra un LK(b) P CK 1949.g. 30. decembra biroja sēdes lēmumu, Latvijas PSR izveidoja 58 lauku rajonus.

LK(b) P Ogres apriņķa komiteju likvidēja,¹ tās vietā nodibināja Ogres rajona komiteju (RK)². Daļu bijušā Ogres apriņķa pagastu pievienoja Baldones, Ērgļu, Jaunjelgavas, Pļaviņu un Siguldas rajoniem.

Ar LK(b)P CK 1950.g. 12. janvāra biroja sēdes lēmumu izveido Ogres RK orgbiroju.³, kam uzdod sagatavot pirmo Ogres rajona konferenci.

Konference notika 1950.g. 29. martā. Tajā ievēlēja Ogres RK 27 cilvēku sastāvā.⁴ Nākošajā dienā - plēnumā - ievēlēja RK sekretārus un biroju 7 cilvēku sastāvā.⁵

LK(b)P (kopš 1952.g. - LKP) Cēsu RK struktūra bija šāda:⁶

- 1,2 sekretārs,
- sekretārs,
- organizātoriskā darba nodaļa,
- propogandas un agitācijas nodaļa,
- lauksaimniecības nodaļa,
- nodaļa darbam ar sievietēm.

1 sk. Ogres AK (PA-138.f.,) Vēsturisko izziņu

2 LVA, PA-101.f., 12.apr., 26.1., 193. un 210.lp.

3 Turpat, 13.apr., 10.1., 94.lp.

4 LVA, PA-4140.f., 1.apr., 1.1., 7.lp.

5 Turpat, 3.1., 1.-2.lp.

6 LVA, PA-101.f., 12. apr., 26.1., 223.-225.lp.

Reorganizācijas rezultātā, 1954.g. janvārī, likvidē nodaļu darbam ar sievietēm un lauksaimniecības nodaļu. Turpināja darboties propagandas un agitācijas nodaļa un organizatoriskā darba nodaļa.⁷

Šāda struktūra saglabājās līdz pat Ogres RK reorganizācijai 1963.gadā.

Laikā no 1959.g. līdz 1962.g. Ogres rajonā notiek teritoriālas izmaiņas.

1959.g. 11.novembrī LKP CK birojs pieņem lēmumu par Baldones, Pļaviņu un Ērgļu rajonu likvidēšanu. Daļa šo rajonu teritorijas tiek pievienota Ogres rajona teritorijai.⁸

1962.g. 13.aprīlī, ar LKP CK biroja lēmumu, apvieno Jēkabpils un Krustpils rajonus. Daļu šo rajonu teritorijas pievieno Ogres rajonam.⁹

1962.g. 18.decembrī, ar LKP CK biroja lēmumu daļa Ogres rajona teritorijas tiek pievienota Rīgas rajonam.¹⁰

1950.gadā LK(b)P Ogres rajona organizācija apvienoja 41 pirmorganizāciju¹¹, 1963.gadā - 81.¹²

Ar 1963.g. 2.janvāra LKP CK biroja sēdes lēmumu, Latvijas PSR LKP organizāciju pārkārto pēc ražošanas principa:

LKP rajonu komitejas likvidē, republikā izveido 5 rūpnieciskās ražošanas (zonālās) LKP komitejas, kas apvieno rūpniecībā strādājošos, un jau pastāvošo kolhozu-sovhozu ražošanas pārvalžu, LKP komitejas, kas apvieno lauksaimniecībā nodarbinātos LKP biedrus.¹³

Likvidētās Ogres RK vietā nodibina Ogres kolhozu-sovhozu ražošanas pārvaldes LKP komiteju un Ogres rūpnieciskās ražošanas (zonālo) LKP komiteju.¹⁴

7 LVA, PA-101.f., 17.apr., 23.1., 4.lp.

8 Turpat, 22.apr., 32.1., 54.lp.

9 Turpat, 18.1., 84.lp.

10 Turpat, 25.apr., 26.1., 37.lp.

11 "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R., 1984, 78.lpp.

12 Turpat, 145.lpp.

13 LVA, PA-101.f., 26.apr., 27.1., 3.-4.lp.

14 Sk. Ogres kolh.-sovho.raž.pārv. LKP kom. PA-15114.f. un Ogres rūpn.raž. LKP kom. PA-15125.f.

Ar 1964.g. 1.decembra LKP CK Prezidija sēdes lēmumu, kolhozu-sovhozu ražošanas pārvalžu LKP komitejas un rūpnieciskās ražošanas LKP komitejas likvidē un reorganizē rajonu komitejās.¹⁵

1964.g. 1.decembra LKP CK Prezidija sēdē nosaka arī atjaunoto RK struktūru un štatus:¹⁶

- 1; 2 sekretārs,
- sekretārs,
- sekretāra palīgs,
- organizatoriskā darba nodaļa,
- propagandas un agitācijas nodaļa,
- rūpnieciskās ražošanas un transporta nodaļa.

1964.g. 19.decembrī notiek Ogres rajona pirmā konference, tajā ievēl Ogres RK 21 cilvēka sastāvā.¹⁷

Tai pašā dienā - plēnumā - ievēl arī RK sekretārus un biroju, 11 cilvēku sastāvā.¹⁸

1965.gadā LKP Ogres rajona organizācija apvienoja 100 pirmorganizācijas.¹⁹

Ogres RK struktūrā nelielas izmaiņas notiek 1975.g. 28.janvārī, kad ar LKP CK biroja lēmumu, visās republikas rajonu komitejās, izveido komisijas jautājumā par uzņemšanu partijā un komunistu personīgo lietu izskatīšanai, ar algotu komisijas priekšsēdētāja amatu.²⁰

15 LVA, PA-101.f., 27.apr., 30.l., 6.lp.

16 Turpat, 7.-8.lp.

17 LVA, PA-4140.f., 26.apr., 1.l., 42.lp.

18 Turpat, 9.l., 2.lp.

19 "Коммунистическая партия..." R., 1984, 155.lpp.

20 LVA, PA-101.f., 38.apr., 13.l., 187.lp.

1967.g. 3.janvārī LKP CK birojs pieņem lēmumu par jaunu rajonu veidošanu. Daļu jaunizveidotā Stučkas rajona teritorijas atdala no Ogres rajona teritorijas.²¹

Līdz 1987.gadam Ogres rajonā būtiskas pārmaiņas nenotiek.

1950.gadā LK(b)P Ogres rajona organizācija apvienoja 41 pirmorganizāciju,²² 1987.gadā - 70 pirmorganizācijas.²³

Vad.arhīviste

A.Buševica

A. Buševica.

21 LVA, PA-101.f., 31.apr., 13.l., 4.lp.

22 "Коммунистическая партия..." R., 1984, 77.lpp.

23 LVA, PA-101.f., 59.apr., 128.l., 140.lp.

107

Latvijas Komunistiskās partijas (LKP)

Ogres rajona komiteja

Nr. PA-4140.

VĒSTURISKĀS IZZIŅAS

turpinājums

par 1988.-1991.gadiem

1988.gada 19.novembrī savā XXV konferencē LKP Ogres rajona organizācija ievēlēja rajona komiteju (RK) 66 cilvēku sastāvā.¹ 1988.gada 20.novembrī I plēnumā ievēlēja arī biroju 13 cilvēku sastāvā.²

1989.gada 19.aprīlī, lai uzlabotu partijas ideoloģiskā darba koordinēšanu, Ogres RK birojs nolēma izveidot ideoloģisko komisiju.³ 1989.gada 22.novembra biroja sēdē nolēma izveidot partijas rajona komitejas sociālekonomisko komisiju.⁴

1989.gada rudenī Latvijas PSR izraisījās diskusija par LKP statusu. Daļa partijas biedru orientējās uz PSKP, daļa bija par neatkarīgas LKP izveidošanu, daļa komunistu nevēlējās būt nevienā partijā. Diskusija turpinājās arī 1990.gada sākumā.

1990.gada 27.janvārī Ogres rajona komitejas sekretariāts paziņo, ka izveidojusies koordinācijas grupa Latvijas Neatkarīgās Komunistiskās partijas (LNKP) izveidošanai. 10.februārī rajona komitejā notika Ogres pilsētas LNKP piekritēju sapulce, kurā konstatēja, ka rajona organizācija ir sašķēlusies

¹ LVA, PA-4140.f., 57.apr., 1.l., 64.lp.

² Turpat, 6.l., 5.lp.

³ Turpat, 59.apr., 2.l., 101.lp.

⁴ Turpat, 3.l., 115.lp.

un 57,3 % komunistu ir par patstāvīgu LKP PSKP sastāvā un 30,4 % par Neatkarīgu LKP.¹

1990.g. 6.-8.aprīlī LKP XXV kongresā notika šķelšanās, tās rezultātā tika nodibināta LNKP. LKP Ogres rajona organizācijas 10 delegāti (no 12) atstāja LKP XXV kongresa zāli.²

1990.g. 28.aprīlī savā XXVI konferencē LKP Ogres rajona organizācija konstatēja, ka "rajona LKP biedru skaits, kā to rāda komunistu aptaujas rezultāti, ir krietni mazāks nekā LNKP piekritēju skaits".³ Konferencē izveidoja 2 komisijas LKP un LNKP rajona organizāciju veidošanai. LKP atbalsta komisija 1990.gada 12.maijā sasauca LKP Ogres rajona organizācijas XXVII konferenci. Konferencē piedalījās 125 delegāti, kuri nolēma "atbalstīt LKP XXV kongresa lēmumu un LKP CK rezolūciju par idejisko vienotību ar PSKP".⁴ Konferencē ievēlēja jaunu LKP Ogres RK 29 cilvēku sastāvā. Tajā pašā dienā LKP Ogres RK I plēnumā ievēlēja biroju 7 cilvēku sastāvā.⁵

1988.-1991.gg. notika izmaiņas arī LKP Ogres rajona komitejas aparāta struktūrā. 1988.gada beigās bija sekojoša struktūra:

- 1., 2.sekretārs;
- sekretāri;
- vispārējā nodaļa;
- organizatoriskā darba nodaļa;
- ideologiskā nodaļa;

1 LVĀ, PA-4140.f., 61.apr., 4.l., 4.-5.lp.
 2 Turpat, 1.l., 9.lp.
 3 Turpat, 1.l., 8.lp.
 4 Turpat, 4.l., 16.lp.
 5 Turpat, 6.l., 24.lp.

- partijas komisija.¹

1989.gada 11.janvāra LKP Ogres RK biroja sēdē apstiprināja jaunu aparāta struktūru:

- 1., 2.sekretārs;
- sekretārs;
- organizatoriskā darba nodaļa;
- lietvedības sektors;
- ideoloģiskā darba nodaļa ar politisko izglītības kabinetu;
- partijas komisija.²

Pēc partijas organizācijas sašķelšanās 1990.gada 16.maija LKP Ogres RK biroja sēdē tiek apstiprināts jauns štatu saraksts -

- 1.sekretārs;
- atbildīgais sekretārs par organizatoriskiem jautājumiem;
- organizatoriskās nodaļas vadītājs;
- atbildīgais organizators lauku rajonos;
- atbildīgais organizators pilsētā;
- lietvedības un uzskaites sektora vadītājs un tehniskie darbinieki.³

Šāda struktūra saglabājās līdz 1991.gada augustam.

Realizējot 1990.gada 16.aprīļa LKP CK biroja lēmumu "Par LKP orgānu un iestāžu aparāta struktūras reorganizēšanu", 1990.g. 23.maijā LKP Ogres RK biroja sēdē pieņēma lēmumu par štatu samazināšanu - atbrīvoto partijas pirmorganizāciju sekretāru atbrīvošanu.⁴

1 LVA, PA-4140.f., 57.apr., 9.l., 80.lp.

2 Turpat, 59.apr., 2.l., 34.lp.

3 Turpat, 61.apr., 7.l., 162.lp.

4 Turpat, 7.l., 164.lp.

1988.gadā Ogres rajona organizācijā bija 3212 biedri,¹ uz 1989.gada beigām 3087 biedri un 23 biedru kandidāti², 1990.gada decembrī - 1162 biedri un 10 biedru kandidāti³, bet 1991.gada 1.pusgada atskaitē LKP Centrālajai komitejai uzskaitīti 439 komunisti.⁴

Samazinās arī partijas pirmorganizāciju skaits. Ja 1988.gada sākumā bija 70 pirmorganizācijas, 1989.gadā - 68, 1990.gadā - 62, tad 1991.gadā 15 partijas pirmorganizācijas.

Pamatojoties uz 1991.gada 23.augusta LR Augstākās Padomes lēmumu Nr.324 "Par Latvijas Komunistiskās partijas antikonstitucionālo darbību" un uz 1991.gada 24.augusta lēmumu Nr.334 "Par dažu sabiedrisko un sabiedriski politisko organizāciju darbības apturēšanu" LKP Ogres rajona komiteja savu darbību beidza.

II

Arhīvā par LKP Ogres rajona organizāciju dokumenti ir no 1950.gada.

Pirmo reizi LKP Ogres RK apstrādātie dokumenti LKP CK Partijas vēstures institūta arhīvā (no 1991.gada septembra - LVA Sociālpolitisko dokumentu daļa) pieņemti 1953.gada 23.oktobrī.

Uz aprakstīšanas brīdi fondā bija 6764 lietas par laiku no 1950.-1988.gadam. Dokumenti par 1963.-1964.gadu atrodas

¹ LVA, PA-101.f., 61.apr., 151.l., 134.lp.

² Turpat, 63.apr., 66.l., 154.lp.

³ Turpat, 65.apr., 76.l., 109.lp.

⁴ Turpat, 67.apr., 57.l., 34.-35.lp.

arī fondos PA-15114, LKP Ogres kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komiteja un PA-15125, LKP Ogres rūpniecības ražošanas pārvaldes partijas komiteja.

Fonda Nr. PA-4140 lietas ir sistematizētas 59 aprakstos (Nr.Nr.1-58 un Nr.01) pēc hronologiskā principa: par katru gadu ir 2 apraksti - vienā sistematizētas vispārējās lietvedības lietas, otrā - partijā uzņemto personas lietas un personālās lietas (izņemot 1950., 1965.-1979.g.g., kad par katru gadu tika sastādīts viens apvienotais apraksts).

Vispārējās lietvedības apraksti sastādīti pēc strukturālā principa, sevi ietverot sekojošas pastāvīgi glabājamās lietas: konferenču, plēnumu, biroja sēžu protokoli, komitejas nodaļu dokumenti (izziņas, informācijas, atskaites, sarakste u.c.), kā arī personālsastāva dokumentus: personas rēķinu kartiņas un algu sarakstus, nomenklatūras darbinieku personas lietas, pie kam 1954.-1979.gados atbrīvoto nomenklatūras darbinieku personas lietas atrodas fondā Nr.PA-15500, LKP CK, RK un PK nomenklatūras darbinieku personas lietu kolekcija" (apraksts Nr.27). Sākot ar 1980.gadu šīs lietas iekļautas LKP Ogres rajona komitejas pastāvīgi glabājamo lietu aprakstos, bet no 1984.gada - personālsastāva aprakstos.

Pastāvīgi glabājamo lietu aprakstā Nr.47 ir iekļauti registrācijas žurnāli par 1954.-1974.gg.

Aprakstā Nr. 01 iekļautas 25 likvidēto partijas pirmorganizāciju fondu lietas par laiku no 1947.-1965.gg. kopumā 140 lietas.

Pārējo pirmorganizāciju dokumenti veido atsevišķus, pastāvīgus fondus.

Pēc LKP darbības izbeigšanās 1991.gada 28.augustā Ogres rajona Tautas deputātu padome ar aktu Nr.59/1.13 nodeva Latvijas Valsts arhīvam LKP Ogres rajona komitejas dokumentus neapstrādātā veidā - 643,4 kg (37 maiši). Dokumentu apstrādi un aprakstīšanu veica LVA Sociālpolitisko dokumentu daļas darbinieki 1996.gada laikā. Rezultātā tika sastādīti 6 jauni apraksti, 9 aprakstu papildinājumi, 1 Ogres rajona pirmorganizāciju saraksts. Kopā 192 lietas.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti

37.apraksta papildinājums par 1976.gadu	- 2 lietas
45.apraksta papildinājums par 1982.gadu	- 2 lietas
51.apraksta papildinājums par 1985.gadu	- 1 lieta
53.apraksta papildinājums par 1986.gadu	- 8 lietas
55.apraksta papildinājums par 1987.gadu	- 10 lietas
57.apraksta papildinājums par 1988.gadu	- 9 lietas
59.apraksts par 1989. gadu	- 21 lieta
61.apraksts par 1990. gadu	- 28 lietas
63.apraksts par 1991. gadu	- 16 lietas
<hr/>	
Kopā	- 97 lietas

Personālsastāva lietu apraksti

56.apraksta papildinājums par 1987.gadu	- 1 lieta
58.apraksta papildinājums par 1988.gadu	- 1 lieta
60.apraksts par 1989. gadu	- 8 lietas
62.apraksts par 1990. gadu	- 17 lietas
64.apraksts par 1991. gadu	- 4 lietas
<hr/>	
Kopā	- 31 lieta

Ogres rajona pirmorganizāciju 1981.-1982., saraksts par 1985.-1990.g.g.	- 47 lietas
Apraksta Ol. papildinājums par 1983.-1990.g.g.	- 17 lietas
<hr/>	
Kopā	- 64 lietas

To pirmorganizāciju lietas (skaitā 17), kuras agrāk savus dokumentus arhīvā nenodeva un tādēļ tām nebija savu fondu numuru, ir ieslēgtas aprakstā Nr.01.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti par 1989.-1991.g.g. ir sastādīti, saglabājot iepriekšējo nomināli hronologisko sistematizācijas principu.

Plēnumu un biroju sēžu protokoli kā līdz šim sistematizēti lietās pa vēlēšanu periodiem.

Lietās par konferenču, plēnumu un biroja lēmumu izpildi sistematizācijas pamatā ņemts laiks, kad attiecīgais lēmums noņemts no kontroles, datēšanas ailē norādot vecākā un jaunākā dokumenta datus.

Darba gaitā ir izveidotas lietas no dokumentiem, kas agrāk arhīvā glabāšanā netika pieņemti:

- 1) rajona komitejas štatu saraksti un izdevumu tāmes,
- 2) partijas pirmorganizāciju informatīvo sanāksmju dokumenti,
- 3) Kara un darba veterānu padomes materiāli.

Personālsastāva lietu apraksti veidoti pa gadiem kā iepriekš, tikai 1989.gadā, sākoties masveidīgai izstāšanās no PSKP, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, personālās lietas par 1989.gadu apkopotas sējumos (aprakstā Nr.60 lietas Nr.4 un 5), 1990.gadā (aprakstā Nr.62 lietas Nr.5 līdz 13), 1991.gadā (aprakstā Nr.64 lieta Nr.2) alfabēta kārtībā. 1990.gada

62.apraksta izveidotās lietās no Nr.2 līdz Nr.9, 1991.gada 64.apraksta lietā Nr.1 ir dokumenti, kas sastāv no vairākiem kopējiem biroja lēmumiem un atsevišķiem iesniegumiem, kas sakārtoti hronologiskā secībā pēc biroja lēmumiem, iekšējā aprakstā norādot personu sarakstu alfabētiskā secībā ar atzīmēm, kurās lapās ir dokumenti par attiecīgo personu. Tāpat ir izveidotas lietas no atsevišķiem iesniegumiem par izstāšanos no PSKP un partijas pirmorganizāciju protokoliem, bet bez biroja sēžu protokoliem (1990.g. apraksts Nr.62, lieta Nr.14).

PSKP biedru kandidātos uzņemto lietas sakārtotas sējumos pa gadiem, izveidojot iekšējos aprakstus.

Nomenklatūras darbinieku lietas apkopotas sējumos pa gadiem, alfabēta secībā.

Ogres rajona partijas pirmorganizāciju pastāvīgi glabājamo lietu saraksts par 1981.-1982., 1984.-1990.gg. tika veidots analogi iepriekšējos gados sastādītajiem.

Dokumentu apstrādes rezultātā veikta dokumentu izvērtēšana. Iznīcināšanai atlasīti dokumenti, kam nav praktiskas un vēsturiskas vērtības, un sastādīts akts Nr.1 par 167 lietām.

Sastādīts islaicīgi glabājamo dokumentu saraksts par 180 lietām.

Dokumentu sastāvs par 1989.-1991.gadu nav pilnīgs, par ko sastādīts iztrūkstošo dokumentu akts.

Vadošā arhiviste

M. Niedrīte

M.Niedrīte

Latvijas Komunistiskās partijas
Ogres rajona komiteja

PA- 4140. fonds

Vēsturiskās izziņas
papildinājums
par 1989.- 1991. gadu

II

1999. gada oktobrī tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts ar partijas biedru un biedra kandidātu kartēm, partijas uzskaites kartiņām. Šie dokumenti arhīvā tika saņemti no LKP Centrālās Komitejas (skat. 1991. gada 25. septembra dokumentu pārņemšanas- nodošanas aktu) un ar LKP Ogres rajona komitejas dokumentiem (skat. 1991. gada 28. augusta dokumentu nodošanas- pieņemšanas aktu).

Veicot LKP Ogres rajona komitejas dokumentu aprakstīšanu, šie partijas uzskaites dokumenti bija atstāti īslaicīgā glabāšanā līdz pilnīgai aprakstīšanas pabeigšanai. Tagad no šiem dokumentiem tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts Nr. 65 par 1989.- 1991. gadu ar 14 lietām par 2555 personām.

Dokumenti par katru personu ir sakārtoti alfabētiskā secībā.

Vad. arhīviste

I. Sproģe

I. Sproģe